कक्षा - शास्त्री
विषयः - धर्मशास्त्रम्
धर्मद्रुमः (आदितः तृतीयाध्यायपर्यन्तम्)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : प्रथमम्**

विषय गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - धर्मद्रुमः	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
			पाठ्यांशः – आदितः तृतीयाध्यायपर्यन्तम्	**१००**	**९० होराः**	**०५**
		१	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, धर्मस्यार्थः धर्मशास्त्रस्य च परिचयः, धर्मस्योपादानानि, धर्मशास्त्रग्रन्थानां निर्माणकालः।	१६	१८ होराः	१
		२	धर्मसूत्राणि, गौतमधर्मसूत्रम्, बौधायनधर्मसूत्रम्, आपस्तम्बधर्मसूत्रम्, हिरण्यकेशिधर्मसूत्रम्, वशिष्ठधर्मसूत्रस्य परिचयः।	१६	१८ होराः	१
		३	विष्णुधर्मसूत्रम्, हारीतधर्मसूत्रम्, शंखलिखितधर्मसूत्रम्, मानवधर्मसूत्रस्य परिचयः।	१६	१८ होराः	१
		४	अर्थशास्त्राणि नीतिशास्त्राणि च, कौटिल्यार्थशास्त्रम्, कामन्दकीय नीतिशास्त्रञ्च परिचयः।	१६	१८ होराः	१
101.6	प्रथमम्	५	विदुरनीतेः परिचयः, प्रमुखस्मृतिकाराणां स्मृतिग्रन्थानाञ्च परिचयः।	१६	१८ होराः	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्का: ०५ २.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्का: ०५ ३.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्का: ०५ ४.उपस्थितिः अङ्का: ०५ ७५%= ०१ अङ्क: ७६%-८०%= ०२ अङ्कौ ८१%-८५%= ०३ अङ्काः ८६%-९०%= ०४ अङ्का: ९१% त: अधिकम्= ०५ अङ्का:	२०	-	-

सहायकपुस्तकानि –

1. धर्मद्रुमः - डॉ. राजेन्द्र प्रसाद पाण्डेयः, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
2. धर्मशास्त्रस्येतिहासः - डॉ. राजेन्द्र प्रसाद पाण्डेयः, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
3. धर्मशास्त्र का इतिहास - डॉ. पी.वी. काणे, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
4. मनुस्मृतिः - कुल्लूवुभट्ट, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
5. याज्ञवल्क्यः स्मृतिः - डॉ. उमेश चन्द्र पाण्डेय, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
6. पाराशरस्मृतिः - डॉ. माधवेन्द्र पाण्डेय, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
7. गौतमधर्मसूत्रम् - डॉ. उमेश चन्द्र पाण्डेय, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - शास्त्री

विषयः - पर्यावरण-अध्ययनम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : द्वितीयपत्रम्**

विषय गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः -	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
102.1	द्वितीयपत्रम्		पाठ्यांशः -	५०	४५ होराः	०२
		१	पर्यावरण, परिस्थिकी तंत्र, परिस्थिकी तंत्र के प्रकार, वन एवं जल, खनिज सम्पदा, खाद्य, उर्जा, जैव, भौगोलिक एवं जैव विविधता।	२०	२२	१
		२	वन एवं संरक्षण, प्रदूषण, ठोस कचरा तथा प्राकृतिक आपदाओं का प्रबन्धन, जलवायु, परिवर्तन एवं पर्यावरण कानून, मानव जनसंख्या, पर्यावरण सम्बन्धी आंदोलन एवं संस्कृत साहित्य में पर्यावरण चेतना।	२०	२३	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायौगिकम् अङ्का: ०४ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्का: ०२ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्का: ०२ ४. उपस्थितिः अङ्का: ०२ ७५% = ०१ अङ्क: ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्का: ९१% त: अधिकम् = ०५ अङ्का:।	१०	-	-

अथवा

विषयः - आङ्गल-सम्प्रेषणम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : द्वितीयपत्रम्**

विषय गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः -	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
102.2	द्वितीयपत्रम्		पाठ्यांशः -	५०	४५ होराः	०२
		१	Theory of Communication An Introduction, Language of Communication.	२०	२२	१
		२	Speaking Skills, Reading and Understanding & Writing Skills.	२०	२३	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायौगिकम् अङ्का: ०४ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्का: ०२ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्का: ०२ ४. उपस्थितिः अङ्का: ०२ ७५% = ०१ अङ्क: ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्का: ९१% त: अधिकम् = ०५ अङ्का:।	१०	-	-

कक्षा - शास्त्री

विषयः – अनिवार्यसंस्कृतम्

लघुसिद्धान्तकौमुदी (भागः - I)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : तृतीयम्**

विषय गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यविषयाः- लघुसिद्धान्तकौमुदी अनुवादञ्च	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
103	तृतीयम्		पाठ्यांशः	१००	९० होराः	०४
		१	व्याकरणशास्त्रस्य परिचयः, संज्ञा प्रकरणम्, सन्धि प्रकरणम्, सूत्रबोधः, प्रयोगसिद्धिः।	१६	१८ होराः	१
		२	सुबन्त प्रकरणम् – राम, हरि, सर्व, रमा, ज्ञान, लिह्, चतुर्, इदम् अस्मद्, युष्मद्, उपानह्, अप्, अहन्।	१६	१८ होराः	१
		३	तिङन्त प्रकरणम् – भू, एध्, गम् अद्, हु, दिव्, षूञ्, तुद्, रुध् तन् कृ, क्री, चुर्।	१६	१८ होराः	१
		४	कृदन्त प्रकरणम्- ण्वुल्, तृच्, अण्, क, ट, खश् णिनि, क्त, क्तवतु, शतृ-शानच्, इञ्, ष्ट्रन्।	१६	१८ होराः	१
		५	उत्तरकृदन्त – क्त्वा, तुमुन्, ल्यप्, घञ्, अच्, अप्, कि, क्तिन्, णमुल्। अव्यय प्रकरणम्, अनुवादञ्च।	१६	१८ होराः	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५ ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् =०५ अङ्काः	२०	-	-

सहायक पुस्तकानि -

1. लघुसिद्धान्तकौमुदी – स्वामीगोविन्दप्रसाद शर्मा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
2. लघुसिद्धान्तकौमुदी –श्रीधरानन्द शास्त्री, मोतीलाल बनारसी दास, नई दिल्ली
3. लघुसिद्धान्तकौमुदी – भीमसेन शास्त्री, भैमी प्रकाशन, 537 लाजपत राय मार्केट, नई दिल्ली
4. लघुसिद्धान्तकौमुदी – सत्यपाल सिंह, शिवालिक प्रकाशन, नई दिल्ली
5. लघुसिद्धान्तकौमुदी – गीताप्रेस, गोरखपुर
6. लघुसिद्धान्तकौमुदी –डॉ. सुरेन्द्र देव शास्त्री, चौखम्बा ओरियन्टालिया, नई दिल्ली
7. लघुसिद्धान्तकौमुदी –डॉ. रमाकान्त पाण्डेय, भारतीय विद्या संस्थान, नई दिल्ली
8. संस्कृत वाङ्मय का वृहद् इतिहास (खण्ड-15 व्याकरण) – उत्तरप्रदेश संस्कृत संस्थान, लखनऊ
9. व्याकरणशास्त्रस्येतिहासः – डॉ. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
10. व्याकरण शास्त्र का संक्षिप्त इतिहास - श्री रमाकान्त मिश्र, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
11. रचनानुवाद कौमुदी - डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - शास्त्री

विषयः - अनिवार्य संस्कृतम्

वेदः एवम् उपनिषद्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : चतुर्थम्**

विषय गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - वेदः एवम् उपनिषद्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
104	चतुर्थम्		**पाठ्यांशः (इकाई)**	**१००**	**९० होराः**	०४
		१	कपिष्ठलसंहिता - प्रथमोध्यायः (सम्पूर्णम्) १-९ मन्त्राः	१६	१८ होराः	१
		२	कपिष्ठलसंहिता - प्रथमोध्यायः (सम्पूर्णम्) १०-१९ मन्त्राः	१६	१८ होराः	१
		३	कपिष्ठलसंहिता - सप्तविंशोध्यायः (सम्पूर्णम्) १-६ मन्त्राः	१६	१८ होराः	१
		४	केनोपनिषद् - प्रथमःद्वितीयोखण्डश्च १-२	१६	१८ होराः	१
		५	केनोपनिषद् - तृतीयःचतुर्थोखण्डश्च ३-४	१६	१८ होराः	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १.आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तनियतकार्यम् अङ्का: ०५ २.शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्का: ०५ ३.शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्का: ०५ ४.उपस्थितिः अङ्का: ०५ ७५%= ०१ अङ्क: ७६%-८०%= ०२ अङ्कौ ८१%-८५%= ०३ अङ्का: ८६%-९०%= ०४ अङ्का: ९१% त: अधिकम्= ०५ अङ्का:	२०	-	-

सहायकपुस्तकानि -

1. कपिष्ठलसंहिता - मेहरचन्द्र, लक्ष्मणदास लाहौर, रघुवीर पं.
2. केनोपनिषद् - चौखम्बा - सुरभारती – प्रकाशनम्, वाराणसी
3. केनपनिषद् - गीता-प्रेस, गोरखपुर
4. कृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयसंहिता - श्रीलालबहादुरशास्त्रीकेन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नई-दिल्ली
5. तैत्तिरीयसंहिता- भट्टभास्करसयणभाष्यस्यसहिताः - वैदिक – संशोधन - मण्डलम्, पूना

कक्षा - शास्त्री

विषयः - अनिवार्य-संस्कृतम्

संस्कृत-भाषा-दक्षता

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : पञ्चमम्**

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः – रचनानुवादकौमुदी, बृहद्-अनुवादचन्द्रिका	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
105	पञ्चमम्		**पाठ्यांशः -**	५०	४५ होराः	०२
		१	प्रमुखसन्धयः – अच्, हल्, विसर्गादयः, अव्ययानि, उपसर्गाः, **प्रमुखशब्दरूपाणि** – बालक-लता-हरि-नदी-साधु-पितृ- मातृ-ज्ञान-सर्वनाम-शब्दरूपाणि, कारकाणि।	२०	२२	१
		२	**प्रमुखधातुरूपाणि** –भू-लिख्-पठ्-गम्-स्था-हस्-वद्-ग्रह्-जागृ-शी-याच्-मन्-श्रु-दृश्-खाद्-पा-क्रीड्-कृ-ज्ञा। **प्रत्ययाः** – तुमुन्-त्वा-ल्यप्-शतृ-शानच्-क्त-क्तवतु-तव्यत्-अनीयर्। वाच्यानि वाक्यरचना च।	२०	२३	१
		२	आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायौगिकम् अङ्का: ०४ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या अङ्का: ०२ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च अङ्का: ०२ ४. उपस्थितिः अङ्का: ०२ ७५% = ०१ अङ्क: ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्का: ९१% त: अधिकम् = ०५ अङ्का:।	१०	-	-

सहायकपुस्तकानि :-

1. रचनानुवादकौमुदी - कपिलदेव द्विवेदी विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
2. बृहद् अनुवाद चन्द्रिका - चक्रधर नौटियाल हंस, मोतीलाल बनारसीदास
3. संस्कृतव्याकरणप्रवेशिका - डॉ. बाबूराम सक्सेना, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन
4. संस्कृतशिक्षणसरणी - आचार्य रामशास्त्री, परिमल पब्लिकेशन्स, दिल्ली

कक्षा - शास्त्री

विषयः - वेदः

पौरोहित्यकर्मसारः प्रथमोभागः (कर्मकाण्डम्)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : षष्ठपत्रम्**

विषय गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - पौरोहित्यकर्मसारः प्रथमोभागः (कर्मकाण्डम्)	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
106.1	**षष्ठपत्रम्**		**पाठ्यांशः (इकाई)**	५०	४५ होराः	०२
		१	प्रातस्स्मरणीयश्लोकाः । सन्ध्यावन्दनम् । स्वस्तिवाचनम् । देवस्तुतिः । सङ्कल्पः । गणेशाम्बिकयोः पूजनम् । पञ्चोपचार-षोडशोपचार पूजनम् ।	२०	२२	१
		२	कलशस्थापनम् । वरुणाद्यावाहितदेवतापूजनम् । पुण्याहवाचनम् । नवग्रहशान्तिः ।	२०	२३	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	१०	-	-

सहायकपुस्तकानि -

1. पौरोहित्यकर्मसारः - पं. श्रीरमाकान्तठक्कुरेणसङ्गृहीतः, चौखम्बा-संस्कृत-संस्थानम्, वाराणसी
2. यज्ञमार्तण्डः - डॉ. कुशेश्वरझाः, वेदविद्याशोधसंस्थानम्, कोलकाता
3. नित्यकर्मपूजाप्रकाशः - गीता-प्रेस, गोरखपुर

अथवा

विषयः - ज्योतिषम्

जन्मपत्रदीपकः (जन्मकुण्डली-निर्माणम्)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : षष्ठमम्**

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः – जन्मपत्रदीपकः (जन्मकुण्डली-निर्माणम्)	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
106.2	**षष्ठमम्**		**पाठ्यांशः - (पञ्चाङ्गपरिचयतः दशासाधनपर्यन्तम्)**	५०	४५ होराः	२
		१	पञ्चाङ्गपरिचयः, इष्टकालसाधनम्, अभीष्टस्थानस्य-सूर्योदयसाधनम्, चालनम्, ग्रहस्पष्टीकरणम्, भयात–भभोगसाधनम्, चन्द्रस्पष्टीकरणम्, अयनांशज्ञानम्, पलभाज्ञानम्, चरखण्डसाधनम् ।	२०	२२ होराः	१
		२	लंकोदयमानानि, स्वोदयमानानि, लग्नसाधनम्, नतसाधनम्, दशमलग्नसाधनम्, ससन्धिद्वादशभावसाधनम्, विंशोपकबलसाधनम्, विंशोत्तरी-दशासाधनम्, अन्तर्दशा-साधनम् ।	२०	२३ होराः	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम	१०	-	-

सहायकपुस्तकानि :-

1. जन्मपत्रदीपक – डॉ. विकास/डॉ. रत्नलाल, सत्यम् पब्लिशिंग हाऊस
2. जन्मपत्रदीपकः – पं. गणपति लाल शर्मा, हंसा प्रकाशन, जयपुर
3. जन्मपत्रदीपकः – विन्ध्येश्वरी प्रसाद द्विवेदी, चौखम्बा संस्कृत सीरीज, वाराणसी
4. भारतीय ज्योतिष – नेमिचन्द्र शास्त्री, भारतीय ज्ञानपीठ, लोदी रोड़, नई दिल्ली
5. भारतीयज्योतिषम् - शिवनाथ झारखण्डी, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ ।
6. संस्कृत वाङ्मय का वृहद् इतिहास (खण्ड-16 ज्योतिष) – उत्तरप्रदेश संस्कृत संस्थान, लखनऊ

कक्षा - शास्त्री

विषयः - वेदः

ईशावास्योपनिषदः अनुसारं जीवनदर्शनम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : सप्तमपत्रम्**

विषय गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - ईशावास्योपनिषदः अनुसारं जीवनदर्शनम्	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
107.1	**सप्तमपत्रम्**		**पाठ्यांशः (इकाई)**	५०	४५ होराः	०२
		१	ईशावास्योपनिषदः – १-९ मन्त्राः	२०	२२	१
		२	ईशावास्योपनिषदः – १०-१८ मन्त्राः	२०	२३	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	१०	-	-

सहायकपुस्तकानि -

1. ईशावास्योपनिषद् - डॉ. दीपककुमारः, चौखम्बा –संस्कृत- प्रतिष्ठानम्, दिल्ली
2. ईशावास्योपनिषद् - गीता-प्रेस, गौरखपुर

अथवा

विषयः - ज्योतिषम्

अवकहडाचक्रम् (ज्योतिषशास्त्रस्य प्रारम्भिकज्ञानम्)

सत्रार्द्धम् : प्रथमम् **पत्रम् : सप्तमम्**

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः – अवकहडाचक्रम् (ज्योतिषशास्त्रस्य प्रारम्भिकज्ञानम्)	पूर्णाङ्काः	अवधिः	श्रेयोऽङ्कः
107.2	**सप्तमम्**		**पाठ्यांशः -**	**५०**	**४५ होराः**	२
		१	वारनामानितः - राशीनां नामानि पर्यन्तम्। चन्द्रराशिक्रमतः – तिथिगण्डान्तविचारपर्यन्तम्। अमृतसिद्धियोगतः – कालयोगपर्यन्तम् ।	२०	२२ होराः	१
		२	योगिनीवासविचारतः – ग्रहाणां विशेषदृविचारपर्यन्तम् । गर्भाधानमुहूर्त्ततः – अभिजिन्मुहूर्त्तपर्यन्तम्।	२०	२३ होराः	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम्	१०	-	-

सहायकपुस्तकानि :-

7. जन्मपत्रदीपक – डॉ. विकास/ डॉ. रत्नलाल, सत्यम् पब्लिशिंग हाऊस
8. जन्मपत्रदीपकः – पं. गणपति लाल शर्मा, हंसा प्रकाशन, जयपुर
9. जन्मपत्रदीपकः – विन्ध्येश्वरी प्रसाद द्विवेदी, चौखम्बा संस्कृत सीरीज, वाराणसी
10. भारतीय ज्योतिष – नेमिचन्द्र शास्त्री, भारतीय ज्ञानपीठ, लोदी रोड़, नई दिल्ली
11. भारतीयज्योतिषम् - शिवनाथ झारखण्डी, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ।
12. संस्कृत वाङ्मय का वृहद् इतिहास (खण्ड-16 ज्योतिष) – उत्तरप्रदेश संस्कृत संस्थान, लखनऊ